

I N S T R A B O N E M.

fissimusque, mamillę formam habens. Qui in eius cacumine habitant, solę tribus horis antequam in litore appareat, orientem uident. Est autem Cherronesi in circuitu nauis gatio, ab Acantho urbe usque ad Stagiram Aristotelis patriam stad. quadringentorum. In hac Cherroneso lacus est, Caprus, & insula exigua eodem nomine. Deinde sunt Strimonis ostia. Mox Phagras, Galepsus, Apollonia urbes. Inde sequitur os Nessi, qui Macedoniam & Thraciam separat, ut Philippus et Alexander huius filius suis temporibus definiebant. Sunt autem circa sinum Strimonicum alie etiam urbes, Myrcinus, Argilus, Drabiscus, Datu, quod regionem habet optimam & feracem, Item nauium officinas, aurique fodinas. Vnde prouerbiū est natum, Datus bonorum, tanquam dicas *ἀγαθῶν ἀγαθὸς*. Quod multa metalla auri sint in Crenidibus, quo loco nunc sunt Philippi, propemontem Pangęum. Et ipse mons Pangęus aurea & argentea metalla habet, & que ultra ac citra Strimonem est regio, usque ad Pęoniam. Aiunt preterea eos qui Pęonię agrum colunt, inuenire auri frustra quedam exigua.

Quod Strimon flu. ab Agrianis circa Rhodopen habitantibus initium sumit.

Quod qui apud Homerum celebratur Asteropęus Pelegonis filius, ex Pęonia Macedonia fuisse traditur. Vnde Pelegonis filius dictus sit. nam Pęones Pelegones dicebantur. Quod urbs Philippi, Crenides olim uocaretur. Quod Sintigens Thracica, Lemnum insulam habitavit. Vnde Homerus Sintias eos uocat, dicens, *σίντα μὲν σίντιος αἰδοίης*. Quod post Nessum fluuium ad ortum Abdera sit ciuitas, cognomen Abderi habens quem equi Diomedis esitarunt. Deinde urbs Dicea, cui superiacet lacus ingens, Bistoris. Inde urbs Maronea. Quod Thracię fluuius nunc Riginia dictus, olim Erigon appellatus sit. Quod Samothracen Iasion & Dardanus fratres coluerint. Ceterum cum Iasion fulmine ictus fuisset, quod aduersus Cererem peccasset, Dardanus e Samothrace ad radices Idę montis demigravit, urbem Dardaniam appellans. Et Troianos qui illic sunt, sacramenta docuit que in Samothrace habebantur. Vocabatur autem Samothrace prius Samos.

Quod Cherronesus Thracię, tria maria efficiat: Propontidem a Septentrione, Hellepontum ab ortu, & sinum Nigrum a meridie, in quem fluuius eodem nomine ingreditur. Quod in isthmo Cherronesi tres urbes sint sitę: ad sinum Nigrum, Cardia: ad Propontidem, Patia: ad mediterranea, Lysimachia. Longitudo isthmi stadiorum est quadraginta. Quod urbs Eleus in masculino effertur genere: forte etiam Trapezus.

L I B R I O C T A V I.

V O D Gręcia uniuersa, Cherronesi finitur. E quibus prima est Peloponnesus quę isthmo quadraginta stad. clauditur. Secunda est que hanc ipsam continet, cuius isthmus est e Pagis Megaricis usque ad Nisęam Megarensium nauale: traiectus huius est a mari Corinthio ad mare Saronicum stad. centum uiginti. Quartus etiam hunc continet ab intimo sinu Crissęo usque ad Thermopylas, quę linea recta intelligitur stadiorum ferę quingentorum octo, Bęotiam intra se totam comprehendens, Phocidem uero Locrosque Epicnemidios oblique secans. Quarta a sinu Ambracio per Oetam & Trachiniam in Maliacum sinum tendit, isthmum habens iuxta Thermopylas stad. ferę octingentorum. Est & alius isthmus, stad. plus quam milliū quatuor, ab eodem sinu Ambracio, per Thessalos ac Macedonas usque in Thermęum sinum porrectus. Quod Pilus & urbs sit, iuxta illud,

οἱ δὲ πύλον νηλῆος ἐθικτίμενον ἠπολίεθρον

Qui coluere Pylon formosis mœnibus urbem. Et regio etiam, uelut hic

ὅς τ' ἄνδρ' ῥίεσ' πύλων ἴσα γαίης

Pylus late plabitur agros. Iuxta Pylū urbē Amathus fluuius labitur. Vnde illud

πύλοιο ἀναξ' ἢ ἠμαθόεντος

Pyli rex Amathoentis.

(est,

Porro Elis, regio est. Nam Homeri tēpore, quā nūc Elin appellāt, urbs nondū fuit ædificata.

Quòd Triphylia regio iuxta Elin ita fuerit appellata, propter tria φύλα, id est tres nationes. Principio Epeis regionē tenentibus. Deinde Minyis qui accolæ accesserunt. Postremo Eleis, qui uictores loci compotes extiterunt.

Quòd Cyllene nauale est Eleorum, ab Elide urbe distans stadijs centum uiginti. Meminit huius Cyllenes etiam Homerus cum ait,

ὄρου κυλλείου ἀρχὸν ἐπειῶν.

Non enim ab Arcadico monte Epeorum ductorē ostensus erat.

Quòd post Cyllenē ad austrū Silleis flu. est, e Pholoe per urbē Ephy

rā elabēs, quæ à Thesprotica Thessalica, & Corinthia diuersa est. De hac Hom. ait,

πλὴν ἄγε π' ἔξ ἐφύρης ποταμὸς ἀπὸ σελήεντος

Et Vlysses eò profectus est medicamentum mortiferum quæritans. Et de hac ipsa proci dicunt,

ἢ ἐν ὄτ' ἐφύρην ἔλθοι πύραυ ἀφουραυ

ὄφρ' ἔνθεν θυμὸς φθορα φάρμακ' ἔγεινε. Ex hac fuit Augæi filia ἢ πόσα φάρμακα ἦσαν ὄτα ῥίεσ' ἄνδρ' ἰσθμῶν.

Cognita cui fuerant quot nutrit terra uenena. Ceterū ante hunc Menius est

fluuius, deinde Chelonetis promontoriū ad austrum, & Pylus, alia à Messeniaca,

quæ Nestorem tulit. Sunt enim Pyli tres quemadmodum etiam Carmen indicat,

ὅτι πύλον πύλοιο πύλον γὰρ μὲν ὅτι ἔστι ἄλλο

Est Pylus ante Pylum, Pylus est dehinc tertia.

nam & Messeniaca & Elidis, & quæ Triphylia dicitur. Quòd Home

rus nonnunquam partes totis adnumerare solet, ut hoc loco,

ἂν ἑμάδα ἔμειον ἀργῶ

Per Græcos medium ὄβ Argos. Et

οἱ δ' ἐκ δουλιχίου ἐχινάων τ' ἱεράων

Ex Dulichio sacris Echinadibus ὄβ. Et

λουρεῖτις τ' ἐμάγονος ἔστωλοι. Eiusdem generis est & illud,

οἱ δ' ἀρὰ βουπράσιόν τε ἔστωλοι δ' ἱερὰν γέναιον,

Et qui Buprasium coluere atq; Elida diuam. Nam Buprasium pars est Elidis.

Quòd fluuius qui ῥίεσ' est Achelous circa Dymā Elidis urbem, eodē scilicet

nomine quo fluuius Acarnaniæ Achelous. Quòd ab urbe Phæa in Elide usq;

ad Olympiam ascensus sit à mari stadiorum circiter uiginti, qua breuissimus est.

Quòd ex eodem loco oriuntur Eurotas & Alphæus, ex Asia uico Megalopo

litidis, atque sub terram per stadia aliquam multa demersi, rursus oriuntur. Et alter

quidē in Laconicam, alter in Pisgam oram perducitur. Quòd Alphæus fluuius,

assumpto Celadonte atq; Erymantho alijs ὄβ fluminibus, præter Olympiam de

latus, in Siculū pelagus excurrit. Quòd à Pylo Emathoente ortū uersus mons

est Mintha. Aiunt autē Minthā Plutonis pellicē fuisse, deceptam ὄβ à Proserpina in

plantā fuisse cōuersam, quā dicūt mentā. Quòd litus ante Pylū sabulosum sit &

angustū. Inde Pylus ἠμαθίος α. i. sabulosa fuit dicta. Quòd Lepreū urbs sit Messe

niæ, à qua Pylus sabulosa dicta sit Lepreata. Quòd, quo in loco Telemachus Ne

storem deprehendit sacrificantem, templum sit Samij Neptuni. Samus autem Mes

seniæ est uicus. Quòd Thryoessam urbem Æpegam Colonam, & Thryum Al

phaxi

I N S T R A B O N E M.

phæi uadum, eandem urbē appellat Homerus. Etenim illic Perausimus fit Alphæus
 fluuius, ita dictus quod facultatē habeat uiriliginem persanandi. Quòd Oe-
 chalia urbs Euriti Oechaliensis, quæ nunc Andania dicitur, in Arcadia sit locata,
 habens cognomines sibi urbes duas Theffalicā & Euboicam. Quòd alię Pylī
 maritimæ sint: sed Nestoris Pylus, quæ Triphylia Arcadica & Lepreatica dicitur,
 plusquam triginta stadijs à mari distet, ut innuit Pisisstratus & Telemachus, qui
 currum ab urbe deflectentes non sunt ingressi. Quòd Telemachus procorū
 insidias ueritus, primum boream uersus nauigauit ad Elidem, inde per insulas E-
 chinadas usq; ad sinum Ambraciū, ad ortum scilicet deflectens, inde rursus ad au-
 strū diuertit, atq; insidias declinauit. Quòd Iupiter Olympius, magnus ille in-
 quā & eburneus, Phydig Charmini Atheniēsis filij sit opus, admiratiōe sane dignif-
 simū, hunc Phydias, ut aiebat, ad exemplar effinxit quod apud Homerū habetur,

*ἢ ἢ λευανέουσι ἐπ' ὀφρύσι νύσει κρονίου
 ἀμβροσίαι δ' ἄρα χροῦ τοῦ ἐπιρρώσαντο ἀνάκτο-
 κρατος ἀπ' ἀθανάτω, μέγαρον δ' ἐλίλιξεν Ὀλυμπον*

Atq; supercilij Saturnius annuit atris
 Ambrosiæ fluxere comę de uertice regis,
 Æterni, ac nutu magnū tremefecit Olympum. Ostendit enim per hæc potesta-
 tis excellentiam, etiam coma aliquid simul patiente. De Iunone uero, ob potesta-
 tis imminutionem ait Homerus,

ἔισαρον δ' ἢ θρόνω μάρκρον δ' ἐλίλιξεν Ὀλυμπον.

Sederat in throno & longum reuoluit Olympum. Nam multo est maius solo nu-
 tu olympum concussisse, quàm totam in solio commoueri, atq; idem efficere:

Quòd qui cum Oxylo & Heraclidis in Peloponnesum descenderunt Ætoli,
 cum Epeis cohabitarunt. Iidemq; Olympiū agonem primi instituerūt, atq; Olym-
 piadas unā cum Elcis quadriennio definierunt. Ceterum usq; ad Olympiada uige-
 simam sextam ludis præfuerunt Elci. Deinde Pisani, recuperata suorum possessio-
 ne, agonem receperūt, per multos annos certamina proponentes. Inde Lacedæmo-
 nij hanc gloriam à Pisatis ablatam, Epeis restituerunt, Pyloq; Nestoris diruta, ho-
 mines Lepream deduxerūt. Id Lacedæmonij fecerunt, quòd Pisatę & Pylī Messe-
 nios aduersus sese bello adiutarent. Quòd Salmoneus, Oenomaus, Pelops, &
 Pelopidæ Pisis habitarent, quæ nunc Bifa uocatur. Nunc ne nomen quidem Pisis-
 norum superest, Scythis hæc omnia tenentibus. Quòd Peloponnesi fluuius
 Enipeus è Salmone fonte elabens Alphæum ingreditur. Est præter hunc alius Eni-
 peus Theffalię fluuius, qui ex Othri oriens Apidanū accipit ab urbe Pharsalo dela-
 bentem.

Quòd Ætolus à Salmoneo è Peloponneso eiectus habitauit à se
 dictā Ætoliam. Ab hoc per generis successionem procreatus Oxylus, familiaritate
 iunctus Heraclidis qui à Temeno descendebant, ijs Peloponnesum repetentibus
 dux extitit, & hostilem agrum illis partitus est. Pro quo officio hanc gratiam rece-
 pit, ut in Elaū regnū, quod illi auitū erat reduceretur. Ceterū cum Epei Ætolis qui
 cum Oxylo erant armati occurrissent, delecti sunt ex Ætolis quidē Pyrachmes, ex
 Epeis uero Degmenus, qui singulari certamine totum bellum finirent. Porrò cum
 Pyrachmes Degmenum funda occidisset, reddiderunt Epei Ætolis solum patriū,
 ac templi Olympiaci ac certaminis curā, quod Iphitus instituerat. Quòd Me-
 thone contiguū sit Acritas promontoriū, quod initium est sinus Messenaici. Ap-

pellatur autē Asineus ab Asina oppido in ipso sinu locato, quo nomine aliud etiā est Hermeticū. Ad ortum est promontoriū eiusdē sinus, quod Fenestras uocant, Tenaro Laconico finitimū. Deinde est Cardamile, inde Phera, mox Thurea quæ apud Homerū est Ἐρεα. Ab hac Gereniū est, à quo Nestor Gerenius fuit dictus, quòd bello sub Hercule gesto illic seruatus, educatusq̄ sit. Quòd Ithome urbs Corintho similis sit. De hac Demetrius Phalereus ad Philippum Demetrii filium dicebat, Has ambas urbes te capessere oportet, si Pelopōneso imperare cupis. Nam ubi cornu utrūq̄ obtinueris, bouem tenebis. Quòd Fenestræ in Messeniaco sinu sint intra Tenarū. Inter Tenarū uero & sinū Messeniacū Laconicus sinus est.

Quòd à Tenaro usq̄ ad Phyunta Cyrenes promontoriū uersus austrum, inter uallum est stadiorū trium millium. Ad Pachinum Siciliae quatuor millium sexcentorum. Ad Maleam uersus ortū sexcentorū quinquaginta, sinu ipso unā cōputato. Ad mandibulam asini, humilem Cherronesum intra Maleā, quingentorū uiginti.

Quòd Homerus quemadmodū appellat κρῑ & κριθόν. i. hordeū, & δῶμα per apocopen δῶ uocat, sic ἀλκιμου uocat ἀλκιμίδουσα, & Messenen Messen. Hesiodus itē βειραρὸν uocat βει, & βειθὸν eodē modo. Sophocles uero & Ion ῥάδου dicūt ῥά. Epicharmus pro λιαλί dicit, et Syracusas Syracō. Empedocles uero una syllaba effert ὄψ, pro ὄψις. Et apud Antimachum habetur δῆμητρος θεῖ ἐλδουίνης ἱερῆ ὄψ, τοῦτ' ἔστιν ὄψις, & ἀλαζον ἀλαφι. Euphorion autem ἡλιον dicit ἡλι, & δαδῶνλω, δαδῶ alius quispiam appellauit.

Quòd Malea promontoriū, inter duos sinus Laconicū & Argolicū est situs.

Quòd apud Homerū Argos multa significat, ut Argos urbs ipsa, ἀργοςτι ἀνάστη. Et Argo Peloponnesus, ut ἡμετέρω γῆν οἴκω γῆ ἀργε. Item Argos Thessalia, ut νῦν αὖ τοῦς ὄσοι δὲ πελάστικον ἀργὸν γῆαιον. Et tota Græcia apud eum hoc pacto Argos uocatur. Argiuos enim uocat Græcos omnes, quemadmodum Danaos & Achæos.

Quemadmodum Crocilia Acarnaniae Homerus in sulis adnumerat, sic Masetæ Aeginæ tribuit quæ tamen urbs est Argolica. Quòd Crissæus sinus maris, Corinthius sit, à Phocide Bœotia & Megaride et isthmo, partibusq̄ Pelopōnesi septentrionalibus atq̄ occiduis undiq̄ clausus. Cæterum Cytheron & Helicon montes à septentrione ad ipsum porriguntur: Cytheron quidē in Megaride ad ipsius isthmi initiū, Helicon uero ad occasum. Quòd cum Tegeates quispiam oraculum in Delphis consulisset, num satius esset Corinthum migrare, responderit Deus, scelix quidem Corinthus, cæterum Tegeates esse malim. Quòd Corinthius ager non sit fertilis, sed curuus & asper, unde pleriq̄ Corinthum ὀφρυόγυρα, id est superciliosam dixere. Et prouerbio dicitur, Corinthus alibi tumet, alibi caua est. Quòd Cromyonia sus mater fuerit apri Erymanthij.

Quòd Ægis quæ in Peloponneso sunt, nata sit capra quæ Ioui lac præbuerit. Hanc Aratus tradit fuisse Oleniam dictam. Est autem Olenus Ægis uicina.

Quòd in Delphis fons sit Castalius qui aquam propheticā habet. Quòd insignes Peloponnesi montes sint, Cyllene, Pholoe, Lycæus, Menalus, Parthenius, qui à Tegeatide ad Argiā tendit. Quòd Erasinus fluuius è Stymphalide lacu in Argiam exit: prius aut non apparebat, quòd è lacu in ipsum tendētes meatus essent occulti. Et Stymphaliorū urbs super lacu prius erat, postea quàm uero meatus ille terræ motibus fuit apertus, distare cœpit urbs à lacu stadijs quinquaginta.

Quòd post Heraclidarum in Peloponnesum, reditum, eius habitatores fuerint, Corinthi quidem Aletes: Sicyonis, Phalces: Achaïæ Tifamenus: Elidis Oxyalus

IN STRABONEM.

Ius, Messeng Creophontes, Lacedæmonis Euristhenes & Procles, Argorum uero, Temenus & Cissus: litorei tractus super Aegio, Deiphontes.

LIBRI NONI.

U O D iuxta Scironidas petras gesta fuisse aiunt que historijs traduntur, ut de Pityocampe & Scirone Tyrānis quos interemit Theseus.

Quòd decem & octo stadijs à Megaris distat iuxta Nisæam portus, quod nauale Megarensum est. Quòd Homerus cum ait,

ἡθὰ δὲ βοιωτοὶ αἰετοὺς ἐλεγχίτανες. Athenienses appellat Iaonas, quorum pars est etiam Megaris, quemadmodum isthmi limes in Cromyone à Theseo locatus indicat, talem inscriptionem habens: ad austrum quidem, Hęc Peloponnesus est nō Ionia: ad boream, Hęc non Peloponnesus est sed Ionia. Et cum Pandionis regis quatuor filij esset, Ægeus, Lycus, Pallas, Nisus, atq; ob id Attica in partes quatuor esset diuisa, Niso Megaris sorte obuēnit, Is Nisæam condidit. Quòd ante Suenium Atticæ insula sit aspera & deserta, Helena dicta, de qua aiunt Homerū dixisse, *ἡσὼ δ' ἐν κραναῖ ἐμίγλω φυλότυτι κ' ἄννῃ.*

Quòd in Attica montes sint celebres quinque, Hymettus, Parnes, Corydallus, Brilessus, Licabettus. Quòd Bœotia tria maria habeat. alluitur enim à meridie Crissæo & Myrtoo, à Gerasto usq; ad Euripum, & Maliaco ab Euripo usque ad Sperchiū fluiū.

Quòd prouerbiū sit, Thracū cōmentum. Thracēs enim factis erga Bœotios ad certos quosdā dies inducijs, noctu incursationes egerūt. Ceterū cū à Bœotijs fuissent propulsati, conquerētibus quod inducias fregissent, responderūt, se nō, ut noctu inducias seruarent, iurasse. Quòd cum bellū inter Bœotios & Pelasgos esset, ab utrisq; legati Dodonam missi sint. Respondente autē sacerdote, Pelasgorū oraculū inueniri nō posse, Bœotiorū autē uaticiniū esse, quòd oporteret eos impio facinore aliquo prosperū rerum successum querere: suspicati sunt Bœotij uatem Pelasgis ob generis propinquitatē fuisse gratificatā. Corruptā itaq; mulierē in ignem coniecerūt, animo reputantes, siue illa falsum reddidisset oraculū, eam hoc pacto supplicio adfectam, poenā luiturā esse. sin uerū reddidisset, eos imperata hoc pacto esse executuros. Ob hoc factū oraculo ipsis postea fuit imperatū, ut Tripodē apud suos furto sublatū, ad Dodonā quotānis mitterēt. Quòd Pentilus ex Bœotia Æolicā Coloniā deduxit. Quòd terminus Atticę et Bœotię ad mare Euboicū sit Oropus & lacus Sacer quē Delphiniū appellāt, contra Eri thrēam Eubœę, interuallo LX. stad. Deinde Deliū Tanagræorū oppidulū, distās ab Aulide stad. xxx. postea portus Profūdus appellatione, inde Aulis lapidosus locus, mox Euripus, postea Salganeus, locus Salganei cuiusdā, uiri Bœotij qui illic est sepultus, cognomen habēs. Interemptus fuit à Persis qui sub Megabate duce militabāt, tanq; malitiose classē à sinu Maliaco per mare duxisset inuiū & angustum. At ubi intellexissent Persę, iniuriā occisum fuisse Salganea, magnifice illū sepultura condiderūt.

Quòd Amphiarai templū in Tanagra Bœotię sit, atq; ē Nopia Thebaica iussu oraculi in eum locū sit traducta. Quòd urbs Anthedō post Salganea extrema sit totius Bœotię, atq; ab ipsa ad Ægas usq; Eubœę urbem stad. centum uiginti sit interuallū. Item prope Ægas sunt Orobia. Ex hac autem Anthedone Glaucus fuit, quem aiunt in Balenam mutatum fuisse.

Quòd Bœotia, ob cauernas & meatus subterraneos, frequentes terræmotus cieat, unde meatus alij occęcantur, alij aperiuntur, Itidem & lacus alij oriuntur